

GODKJENNING AV OFFISIELL STATUS, PILEGRIMSLEDEN - ST.OLAVSVEGENE TIL TRONDHEIM

Pilegrimsleden – St. Olavsvegene til Trondheim, er et nettverk av autentiske, historiske veier gjennom vakker natur, kulturlandskap og historiske steder i Norge. Pilegrimsleden i Norge, Sverige og Danmark, ble første gangen sertifisert som Europeisk Kulturveg gjennom Europarådets kulturveiprogram i mai 2010.

1. BAKGRUNN FOR GODKJENNING AV NYE ST.OLAVSVEGER

Dette dokumentet regulerer godkjenningskriteriene for nye pilegrimsleder som ønsker å bli offisielle St.Olavsveger, samt bruke den offisielle pilegrimslogoen for disse. Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider (NDR) som er godkjenningsmyndighet for offisielle pilegrimsleder i Norge kan godkjenne nye leder etter søknad fra fylkeskommunene. For utenlandske St.Olavsveger gjelder de samme kriteriene med tilsvarende aktørnivå. Dette dokumentet gjelder for pilegrimsleder både til lands og vann.

Pilegrimsferdsel skal arbeide ut fra bærekraftprinsippet når det gjelder miljø-, sosiale- og økonomiske forhold.

2. RETNINGSLINJER

Vandringen/ferdselen skal tilby en natur- og landskapsopplevelse, kombinert med et spesielt kulturelt innhold.

Følgende forutsetninger legges til grunn for tilrettelegging av ny pilegrimsled:

- En led som godkjennes som en offisiell pilegrimsled må være sammenhengende, ha Trondheim og Nidarosdomen som mål, og være tuftet på Olavstradisjonen.
- Det er et formål å gi dagens pilegrimer som ferdes langs *Pilegrimsleden-St.Olavsvegene til Trondheim* en opplevelse preget av historie, natur og kulturminner som er med å formidle en mening og et mål som står i sammenheng med det pilegrimene opplevde på sin ferd i middelalderen. Den indre og den ytre ferden må vektas likt. Ferden skal likevel være tilrettelagt for moderne pilegrimer med en infrastruktur av overnatting, sanitæranlegg og tilgang på mat og drikke.
- Leden kan legges opp for ferdsel både til fots, med sykkel, hest samt ulike typer av farkoster til vanns. Enkelte strekninger anbefales med universell utforming for pilegrimer med spesielle behov. Målet er å skape leder med utgangspunkt i veger/ferdsels traséer som har tradisjon som pilegrimsveger. Der det er mulig, bør leden gå langs historiske veifar når disse lar seg bruke, men veitraseen må ikke skade

sårbare arter, naturtyper eller kulturminner. Gamle veifar skal ikke opparbeides til sykkelstandard. Det anbefales å koble leden opp mot trafikale knutepunkter.

- Det anbefales at NDR tidlig blir informert fra fylkeskommunen om at det planlegges om å søke om offisiell godkjenning.

3. GODKJENNINGSORDNINGEN HOS NDR

Godkjenningsordningen er etablert som en sikkerhet for alle de berørte aktørene og autoriserer bruken av det offisielle pilegrimssymbolet. NDR behandler kun søknader fra fylkeskommunen og dette skjer løpende gjennom året.

Krav til søknadsmateriale for godkjenning hos NDR:

- Retningslinjene er etterholdt.
- Godkjenningsvedtak fra fylkeskommunen og Fylkesmannen.
- Forslag til eggenavn på leden, utover Pilegrimsleden. (NDR er vedtaksmyndighet¹).
- Digitalisert topografisk kart i målestokk 1:100 000 og 1:5000. (PDF eller Jpeg)
- GPX spor over traséen².
- Trasé, innfallspor og tilførselsveier avmerkes. Traseen avmerkes med signaturer som skiller mellom dokumentert opprinnelig historisk veifar og ny konstruert led.
- Parkerings- og havnespørsmål kommenteres.
- Kartfestet plan for skilting, merking og informasjonstavler.
- Beskrivelse av nødvendige tiltak, som rydding av vegetasjon og annen tilrettelegging som etablering av herberger, matservering/ kjøp, gapahuker, rasteplasser og hygienefasiliteter.
- En plan om 5 årig driftsmodell for den nye leden med ansvarsfordeling, organisering og økonomi.

4. ANBEFALT FORARBEID PÅ LOKALT OG REGIONALT NIVÅ

NDR anbefaler at følgene momenter vurderes: Tilrettelegging av en god pilegrimsled krever forarbeid. Det første trinn i prosessen er å registrere de gamle ferdselsårene og deretter gjøre et begrunnet valg for dagens trasé. Grunneierne langs leden bør være innforstått med planene og det anbefales å ta kontakt med disse på et tidlig tidspunkt i prosessen. Det er viktig at arbeidet forankres i alle ledd av leden både på kommunalt og fylkeskommunalt nivå. En aktør som ønsker å tilrettelegge og merke en led, må kunne dokumentere pilegrimstradisjonen, og traséen gjennom en region må være del av et sammenhengende prosjekt som leder til Trondheim.

- Først bør valget av hoved trasé drøftes, med de dokumenterte middelalder minner som knytter den sammen. Fylkeskommunen anbefales som godkjennende myndighet.

---

¹ NDR samarbeider med Statens Kartverk og Språkrådet.

² GPX spor tilsendes NDR som bruker dette for å oppdatere egne nettsider samt legge in den nye leden i relevante databaser hos bla. Kartverket og Riksantikvaren. NDR er hoved forvalter av sporet og den siste versjonen ligger alltid hos Kartverket. Ev. fremtidige justering av sporet foretas av NDR etter informasjon/søknad fra fylkeskommunen.

Godkjenningen gir klarsignal om at tiltakshaveren kan gå videre med detaljplanlegging og planer for tiltak, som opparbeiding og merking.

Anbefaling til søknadsmateriale som sendes til fylkeskommunen:

- Kart i målestokk 1:100 000 der forslag til traseen er avmerket med strek.
- Kulturminnene avmerket med nummer.
- Beskrivelse av hvert kulturminne og veilinjene med begrunnelse for valget. Det henvises til kilder.

Under innsamling av dokumentasjonsmaterialet, bør lokale kunnskapskilder, som historielag og lokalhistorikere, være benyttet så mye som mulig. Likeledes de arkeologiske museene og spesialister på middelalderhistorie for det aktuelle distriktet. Erfaring viser at også eldre folk som bor på gårdene inntil leden har kunnskap om eldre veifar som ikke lenger er i bruk.

Når detaljplanene foreligger, skal de godkjennes av fylkeskommunens kulturminneforvaltning og Fylkesmannens miljøvernaveiding som har et ansvar at ivareta Lov om kulturminner samt Naturmangfoldloven. Det skal også vurderes opp mot Plan og byggingsloven.

Fylkeskommunen kontrollerer at kravene til søknadsmateriale er oppfylt og foretar en faglig vurdering.

- Fylkeskommunen vurderer om planlagte tiltak kan komme i konflikt med kulturminneloven.
- Fylkesmannen vurderer traseen og planlagte tiltak i forhold til naturverdier, kulturlandskap og friluftslivsmotivet i planen.
- De to instansene er anbefalingsmyndighet. Fylkeskommunen er den instans som kommuniserer med NDR og som koordinerer arbeidet fra Fylkesmannen.

Ved prosjekt der flere fylkeskommuner samhandler så kan prosjektet utpeke en (1) fylkeskommune som representerer felleskapet.

5. MERKING AV NY PILEGRIMSLED

Når leden er godkjent hos NDR så kan den merkes ut i terrenget med godkjent merkemateriell

- Godkjent søknad hos NDR gir klarsignal for tiltak ute i terrenget som skilting og annen tilrettelegging.
- Merkingen samt det kommende vedlikeholdet finansieres av kommune og /eller fylkeskommune. Kommunene har det praktiske ansvaret for leden i sin respektive kommune.
- Før merking kan igangsettes så skal det foreligge grunneieravtaler samt 10-årige kommunale drifts- og vedlikeholdsavtaler. Disse avtalene arkiveres hos respektive kommune.
- Merkingen skal skje etter den seneste versjonen av Merkehandboka- og Merkesystemet for Pilegrimsleden.
- For leder som går på vann, kan det merkes med offisiell pilegrimsmerking til relevante severdigheter eller nøkkelsteder på land. Vei eller stistrekninger som kompletterer den sjøbaserte leden av historiske grunner kan også merkes. Landmerking i samband med en sjø-led skal følge Merkehandboka for Pilegrimsleden.

6. RUTINER VED OMLEGGING AV TRASÉ

Flere årsaker kan gjøre det nødvendig eller ønskelig å legge om allerede godkjente traséer:

- Grunneier erfarer at ferdselen er til ulempe, enten grunnet private forhold eller ferdselen hindrer gårdsdriften (beiting etc.).
- Endringer i arealbruk og driftsforhold gjør det vanskelig å opprettholde traseen.
- Grunneiere som tidligere har sagt nei til å ha leden over eiendommen, vil likevel gi tillatelse, og det lar seg gjøre å legge leden der man opprinnelig ønsket at den skulle gå.
- Nye veg framføringer eller trafikk løsninger krever omlegging.
- Hensyn til naturgitte forhold som ras, flom, natur- og dyrevern etc. (Listen er ikke uttømmende)

Eventuelle omlegginger må søkes til NDR.

6.1 KRAV TIL DOKUMENTASJON VED OMLEGGING AV TRASÉ

- Begrunnelse fra fylkeskommunen om bakgrunnen til ønsket endring.
- Vurdering fra Fylkesmannen omkring Naturmangfoldloven.
- Digitalisert topografisk kart i målestokk 1:100 000 og 1:5000. (PDF eller Jpeg)
- GPX spor over traséen.
- Trasé, innfallspor og tilførselsveier avmerkes. Traséen avmerkes med signaturer som skiller mellom tidligere merket led og ny tiltenkt led.
- Parkerings- og havnespørsmål kommenteres.
- Kartfestet plan for skilting, merking og informasjonstavler.
- Beskrivelse av nødvendige tiltak, som rydding av vegetasjon og annen tilrettelegging som etablering av herberger, matservering/ kjøp, gapahuker, rasteplasser og hygienefasiliteter.

7. DOKUMENTER OG KONTAKTINFORMASJON

Det tas forbehold om endringer i dette dokumentet som kan oppstå.

De dokumenter og håndbøker som nevnes i dette dokumentet finnes for nedlasting hos www.nasjonaltpilegrimssenter.no eller ved å ta kontakt på epost: postmottak.ndr@kirken.no.

Søknader skal sendes digitalt i PDF format på epost til postmottak.ndr@kirken.no eller på en USB stikk til postadresse:

Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider
Avd. Nasjonalt Pilegrimssenter
Bispegata 11
7012 Trondheim

Dokumentdato: Godkjent av styret for NDR 06.12.2017 Ferdigstilt 19.12.2017 Mattias Jansson
--